

کتابخانه آیت الله العظمیٰ

تاسیس ۱۳۳۰

آبونه شرائطی : هریر
 ایچون سنه لکی (۲۷۵)
 آلتی آیلنی (۱۵۰) غروشدور
 لسخسی ۵ غروشدور ،
 سنه لکی ۵۲ لسخه در .
 ادار، خانه
 آنقرده تاج الدین درکاهی
 اخطارات
 آبونه بدلی پشیندر
 مسلکه موافق آثار مع المنونیه
 قبول اولنورده درج ایدلهین
 یازیلر اجاده اولنماز .

آدرس تبدلده آریجه
 بش غروش کوند ملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
 و اولوناقلی اولسی و آبونه
 صره نومرونی محتوی
 بولونمسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
 اولانلرک آدرسلرینک فرانسجه
 یازلمسی رجا اولنور

باره کوندرلدیکی زمان تهیه
 دائر اولدینی واضحاً بیلدیر
 لمسی رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
 اشرف ادیب

باش محرر
 محمد ماکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

قادرین آنی یاقی مجبوریتہ در . شو حالده سوقاغه چیمق اوزره اینہدن
 آریلان برقادینک باش توالندن اسقارینلر سہ قدر بوتون اجزاسنک
 تشکیل ایتمیکی ہیئت عمومیہ دن حصولہ کان بدینی افادہ اکر : بن نرنک
 قادینی ہم . . . دیورسہ صاحبہ سی حس ایتمہ دن ، فرقتہ وارامادز قوتلی
 قامچیلرله فرنک اولمایہ قوشار و اکر او افادہ جدیت و علویت
 مایہی اخطار ای دیورسہ قادین او بولده یتیشیر . ایستہ بوفلسفہ بدیعہ یہ
 استناد آدیہ بیلمک کہ قادینلر نزلت و تکامل اسرارینی کشف
 اید . جک آناختار بورادہ در .

عین نقیہ نظر دن شمذیکی آچیق وشہ رسز قادین کسوم لریمنزی
 محاکمہ ایدہ جنہ اولورسہ ق بو بدیمی افادہ بی ہیچ دہ ایی بولہ مایز .
 بن بو کسوم ایله تورک قادینک الئدہ شام پایا قدحی کوریور
 بو کسوم لریک تاثیر روحیسی آئندہ حصولہ کان طور لردہ قادریل
 او یونہ مہیا یر افادہ سہ زیورم . آنک الئدہ کتاب ، قوجاغندہ
 جوجورق ، قارشیسندہ زوجی یوقدر . سینلردہ اییق بر آناشفتی ،



عراقده انکلیر انتریقہ لری

آسیای وسطی جمعیتی طرفدن یوندرده ویریلن برضیا قندہ انکلترہ
 خارجہ ناظری لورد کودزون آسیای وسطی دن بحث ایدرکن :
 — بز عراق خریطہ سی انکلیر لریک قیرمزلی ونکیسلہ بویامق
 ایستہ میورز .

دیمشدی . حال بوک اوج میلیونہ قریب اسلام نفوسہ ملک اولان
 عراقی قطعہ سیلہ الجزیرہ نیک قسم جنوبی تی تاجرب عمومینک ایلاک
 سنہ زدن بری جامعہ اسلامیہ دن آیران انکلترہ کو یکدیگہ ہانقل
 ثابت اولوبور کہ قانلی بررنک استعمار ایله تلون و تذلیل ایدیبور . .
 اساساً انکلترہ ، حرب عمومیہ دن چوق سنہ اول بوزنکن وواسع
 قطعہ یہ کوزدیکمش و بوقطعہ نیک دیگر حربیں خواہنکر لریلہ قارشلی
 قارشلی یہ کلہرک مستقبل مصارعہ دہ نائل ووقیت اولق ایچون دہا او
 زماندن ترتیبات آلیور ، میسیونرلر ، پروپاگانداچیلر کوندریبور ،
 آلتونلر دوکیور ، آداملر ساتون آلیور و عراقدہ افکار عمومیہ بی
 انکلیر حقسایت وعدالتی افسانہ سنہ ، انکلیر ہمرارو مدینتی خرافہ
 ظاہرہ سنہ املہ یہ جالیٹشوردی .

انکلترہ بوجہتردہ موفق اولمش وحتی برچوغنی املہ ایتشدی .
 اسلاملر آر سندہ عداوت مخملرینی اکرک اوندن نفاق و شقاق ترہ لرینی
 اقتطاف ایتکدہ اعتراف ایدلم کہ انکلیر لریک ید طولای وارد .
 عراقدہ حرب عمر میدہ مسلمانلری بر برینہ قیردیرمق الحق انکلترہ نیک
 چیرہ دینی مہارتی ایدی و بو ید طولا عراقک اشغالندن صر کر ادخی

حار ، صمیمی بر زوجہ عجبی برینہ شہرانی برانس وارد . ایستہ
 گوشہ باشنی دوزنکن قارشیمہ چیغان بو کسومک روحدہ او یاندیردینی
 ایلاک تاثیر بودر . ہیئت عمومیہ سندن آلدیغ بوتائیری کنیشلتنک اوزرہ
 او قادین یوقا و دن شافی تدقیق ایدرسہم واصل اولہ جقم نتیجہ یہ بر
 قول ، باجاق ، کوس و قاچہ چیز کیلری و بو چیز کیلردہ کی کوزہ لاک
 وچر کینلکر .

حالبو کہ بو چیز کیلر کوزل اولسہدہ او کزلک قادیننک خزائن
 طبیعیہ سندنر . او خلقنک ابداعیدر ، قادین بونی تشہیر ایتکلمک ملیت
 خارجی اولسہدہ صنایع بدیعہ یہ الفتکار اولدینی اثبات ایدہ بیجکی کی
 فضلہ اولہرق تمنا کوی اوزرنده حرمتکارا دکل ، شم انی بر تاثیر ایقاع
 ایتمش اولیور کہ بونقط دندہ اجتماعی ، اخلاقی فلاکتلر باشلا یور . چونکہ
 ارکنک ، وحی تنزیہ ایدہ جک ہر حرکتبلہ قادین در . آنی تلویتلرہ ،
 فضیلتلرہ بو کسولدہ جک روزکار ، قادین طرفدن نہ سہر ، بوروزکار
 شہوانی اولورسہ ارکنکی سوروکلہ یجکی بر ، سفلی برچوقوردور .

اوزانتر ، عائر لہ شہر لیلر آرا سندہ قانلی صادمہلر وجودہ کتیرمش
 واوہ ہارت بر قطعہ نیک سا کتیری آرا سند دخی عداوت و احتراض
 آلہ لری یاقش ایدی . او آلہ لریک الجزیرینی عراقہ ، عراق
 شیطالعربہ و ہراوچنی بر برینہ دشمن ایتمش . و بود شمانق ایچین ایچین
 بوتون کرکار دہ قیاموب دوریبور .

عراقک منور لری دخی بو انکلیر انتریقہ لرینہ آلت اولمشلردی .
 عراقی بر محرر (عبدالمذہبی) شامدہ چیغان المقتبس غزتہ سنک
 ۲۷ کابون اول ۱۹۲۰ تاریخلی نسخہ سندنہ اشرایتہ یکی بر قلدہدہ :

« منورلر ، بالخاصہ انکلترہ یہ میل ایتشلردی . زیرا انکلترہ نیک
 عراقی ایچون اییایکلر ایستہ دیکنہ قائل ایدیلر . فقط آز بر زمان
 طرفندہ بوقااعتلرینی تبدیلہ مضطر قالدیلر . زیرا نکلترہ نیک ، اوہند
 مستمالکہ سینک اصل مقصدی تظاہر ایتمش بولونیور . »

دیہرک آچی بر اعرافدہ بولونقلہ فکر مزجہ بر جوق عراق منورینہ
 دہا ایکی سنہ اول ریچان افکار اولوبور . فقط خطایی کوروبدہ
 حقیقتی تقدیر ایدنلرک عجبا مقدری نہ قوردی . . .

بو سوؤلک جوانی انکلیر اشغالی متعاقب دوام ایدن بر قاج سنہ لک
 دورہ سکون و توقدن صوکرہ عراقک ہر طرفندہ انکلترہ نیک علپنندہ
 واسع مقدار دہ فورن ایدن قیاملر و عصیانلرک مضمونی افادہ یہ کانیدر .
 فی الحقیقہ یعنی عراقی ذانک نلمندن آتیردی سطر لری ارقومق
 یک عبرت انکلیر بر شیدر :

قیاماره ، عصیانگره بر نهایت ویرمش اولاندن و نهایت یواش یواش عراق استعمار ایتمکدن باشقا بر ضایه تعقیب ایتمه یوردی .

بونک اوزرینه انکاتره ماندا احکامک تطبیقنه ، انکلز فوق العاده قومیسری سیر (برسی قورس) ی مأمور ایدمک عراقه و ندرمش وعراقده مرکزی بغداد اولمق اوزره بر حکومت محلیه تأسیس ایتمشدی .
۲۸ کانون اول تاریخلی (المقتبس) غزته سی بو بابده آئیده کی ایضاحانی ویریوردی :

« بغداد تعقیب اشراقی ، انکاتره حکومتک عراق و الجزیره قومیسری لکنندن وانع اولان تکلیف اوزرینه (موقت حکومت) شکلنده اولمق اوزره انکاتره جه تقرر ایدمک شکل دأره سنده بر حکومت تأسیسنه موافقت ایتمشدره . بر حکومته مشاور لر ، قومیسریک طرفندن تعیین اولونا جقدره کیفیت تعیین ضرورت عسکریه و عراقک وضعیتیه ایله تعیین ایدمک جقدره . تا که سوکنده عراق اهالیسی طرفندن بر هیئت تمثیلیه انتخاب وقانون اساسی تنظیم وضع ایدمک بیاسین . »

عینی زمانده انکاتره فوق العاده قومیسری ، عراق و الجزیره اهالیسنه خطاباً بر بیاننامه نشر ایتمش و بر حکومت حقیقده ایضاحات ویرمشدی . حال بوکه دهها بیاننامه انتشار ایدر ایتمش عراقیلر انکلز لک مقاصد معلومه سی آکلا قنده حکیمه شلردی .

نیته کیم بغدادده منتشر (الاستقلال) غزته سنده ده نیلیوردی که :
« تشکیل ایدیلن یکی حکومت ، اشغال حکومتک یعنی انکلز تک آرزوسی داخاندده وجوده کلمش بر هیئت انتشاریه دن باشقه برشی حکمدر . اکر بر حکومت انکلز قومیسریک نظرانی آئنده ایش کوره جکسه استقلال بونک زه سنده در . . . »

« بک واضح اکلا نیلیوردی که انکاتره ، عراقده بر حکومت قبیله لسی ترتیب و بر حکومت ایونی تمثیل ایدیوردی . حال بوکه عراقیلر برسی قوقسک تعقیب ایتمک کی خط حرکته قارشی بو فکرده بولونویوردی . »

« بز کوندن کونه عسکرینی عراقده تزیید ایتمک ایستین او مستملکده جبارله هیچ برشی سوبله تمک ایستمه یورز . زیرا عراقلی ، قوتک اوکنده بویون اکمز ؛ کندی حریتنه خاتممه ویرمک ایستینه قارشو شدتله مقاومت ایدر . او فرصتی کوزلر وطیقتی بر قارتال کی وقت مناسبنده کندیسنه عزیز اولان شیعی ائدن الملق ایستینک اوزرینه صالدر — (المقتبس) . »

دیگر جهتدن عراقک امور مالیسی عراق منور لرینک ذهنتی اشغال ایدیوردی و دهها بدایتنده انکلز لک اسرافاندن باحث مقاله لر نشر ایدیوردی . حق بغدادده منتشر (الاستقلال) غزته سیک ۱۵ کانون اول ۱۹۲۵ تاریخلی نسخه سنده خلاصه دینیلیوردی که :

« عراق مجلس ملیسی درت سنه لک اشغال دورده سی انناسنده کی

حسابلری انکاتره دن صورمق لازمدر ، حرکات عسکریه مصارفی ، مقاصد مخصوصه اوغورنده کی خفی مصرفلری ، غیر مشر بوللرده واقع اولان مصرفلری ، اهالیکنک آرزوسی خلاصنده یاییلان استملک مصارفی قبول ایدمک . . . »

دیگر جهتدن عراق استقلال ، استقلال دییه فریاد ایدوب ایدوب دورویور و انکاتره بو عسکر و سیاسی وضعیت و نهایت مالی بر اوچوروم قارشیبسنده بر آن اول عراق مسأله سی شیمد بک بر پاموق ایپلکنه باغلامق ایست یوردی . زیرا مسأله لر بر ده کیلیدی ، مصر مسأله سی ، ایرلاند مسأله سی ، هند مسأله سی ، تورکیا مسأله سی . . . الخ . بو سفر انکاتره کندی اوشاقلرندن برینی ، شریف حسینک اوعلی فیصلی در حال حکمدرک ۲۳ آغستوس ۱۹۲۱ تاریخنده عراق ملکی صفتیه بر رسم تنویج ایونی ایدمک . بونکله دیک ایست یوردی که :
— ایسته انکاتره کن حسن نیتی ، ایسته بر عرب حکمدر ، ایسته مره مستقل بر عرب حکومتی . . . »

حال بوکه صحیفه کنک ایچ بوزینی انکاتره کن اثریقه لرینه واقف اولان هر شخص نیلیوردی . ایسته اسکندریه ده چیقان (وادی النيل) غزته سیک ۴ ایول ۱۹۲۱ تاریخلی نسخه سیک باش مقاله سنده خلاصه بو نقطه یی نه بلوغ بر صورتده تصویر ایدیوردی :

« انکاتره کن عراقیه بویله بر عرب حکومتی تأسیسندن مقصد ، عراقده اساسی محافظه ایچون بولوندرینه مجبور قالدینی مصارفات عظیماسنی تصرف ایتمک ایچوندر . . . »

انکاتره استقلاله حرمت ایتمک کی ، اردوسی عراقدن حکمک صورتیه ظاهراً اثباته قالدیشیرکن حقیقته (تائیس) غزته سی افشا آنده بولونویور ویدیورکه :

« انکاتره کن بوتون عراقدن عسکرینی حکم سی احتمالدن اوزا قدر « بینه عینی غزته :

« آنجق انکاتره کن عراقده بولوندریچه بوردجه سندن وقع اولان صرفیاتنه نسبتله آله ایدمک کی منافک تقابل ایدمک جکمی تقدیر ایتمک کی کون تقرب ایدر سه آنجق اوزمان انکلز ماتی ، فیصلک عراق نخته ارتقا سندن ممنون اولمش اولاییلر . . . »

یدیوردی . بونه آچی ونه آیم بر اعترافی . مع مانیه عراقده انکاتره ایچون موجود مخاطر لری بینه تائیس شو صورتله تعداد ایدیوردی :
« شمالده تورکارک نفوذی ، ایراندکی بعض احتراصات ، عرب رؤسایسک آره لرندکی رقابت . . . بوتون بونلر عراقک سلامت واستقلالنی تهدید ایدیوردی . . . »

بز ایسه تائیسک عراق تعیرینی عراقده کی انکاتره نفوذی تعیرینه تبدیل ایدر سه ک بو فکری دهانی افاده ایتمش اولورز . انکاتره کن قرال نصب ایتمک کی شخصیتده اساساً انکاتره آلدائمش در . بونی (تائیس) ده اعتراف ایدیوردی :

بناءً عليه عراقه کی شمن و فروری و امور نافه بی انکتره فیصل حکمته صانرق مصرده کی دیون موحده کبی بر (دین محی) وجوده کتیرمک و اونک حصه شندانی انکتره سرمایه دارلرینه تسلیم ایدمک ایسته نیلوره . بالطبع امور مالیه سی انکلیز لک النده بولونان بو حکومت هیچ بر زمان بورجی و فائضی اوده نه به جکندن بو تشبیه انکتره ابدیاً عراقی بر مستملک حائمه اداره ایتمش اولاجقدر .

(خاصاً) انکتره ، انکلیز صابطنی اداره بند . محلی بر اردو تأسس ایدنجیه قادر بوتون عـ کربنی عراقدن چکمه ده سنده اصرار ایتمه سی آزر زمان طرفنده هندستانده اولدیی کبی بر مستملک اردوسی وجوده کتیرمک و دوفرودن دوضری به عراقی استملک ایچوندور . (سادساً) انکتره عـ کربنی چکجه کی حقنده بوسیره لرده نشریاتده بولونمسی عراقده آسایشک بولوندیغه انکاری اقام ایتمک ایچوندور

دیگر طرفدن فیصل حکومتی و فیصلک قرالنی آنجق عراقک انتخاب ایدیه چکی مجلس بلنک صدیقیه مشروعیت کب ایدیه چکنی و آنجق اوزمان ایسته دیکی کبی بو اوشاغی استخام ایدیه سیله چکنی تقدیر ایدن انکتره (برخی نویس) ک نظارتی آلتده کویا بر مجلس ملی طویلاغه جالبشور . حال بوکه بر طرفن انکلیز اشغال اردوسنک چیزمهری آلتده عراق چیکنه نیرکن ، دیگر طرفدن انکلیز باره لر بله و انکلیز مانیوه لاله حرکت ایدن بر فیصلی راس کارده بولونورکن و اونک اطرافندکی یارداقچلری اجرای فعالیت ایدرکن بو شرایط داخلده عراقک کندی کندی نه بین مقدرات و تأسیس حکومت ایدچکنه اینانق عقلی باشنده اولان انانلری کولدر بر قومهدی دره فقط عالم اسلام انکتره طرفندن عراقده اوینانان بو قومده یارن انکلیز باشنه و انکلیز یارداقچیلری باشنه مدعش بر فاجعه به تحول ایده مکنه داها شیمیدن قلندر .

و مکه شریفه اعتماد ایتمک انکتره دن هیچ بر شی غیب ایتمز ، زیرا شریفک بر جوق دشمنلری واردور . انکتره نیک عربستانده وجوده کتیرمک ایسته دیکی سیاسی وضعیه قارش نه امام یحیی ، نه ابن سعود ، نه امام ادریس قولاری باغلی بر حالده دورمق ایسته مزلر

نامسک بحث ابتدیی سیاسی وضعیت ایسه مکه شریفک ریاضی آلتنده بر وحدت وجوده کتیرمک کیفیتدر . بونک نه درجه قابل اولمادیغی ۴ ایلول ۱۹۲۱ تاریخلی (وادی النیل) غزوه سنک آیه کی سطرلری بک واضح کوشتر :

« فیصلک ، ایزوده ، عباسیلرک شان و شرفی اعاده ایدیه چکی حقه ده کی مدعا انکلیز لک ایدری بی کورمه مک ایچون کوزلره سرپدیکی بر کولدر . اساساً عراقده بیله شریف حسینک کندیسنده ، چوققلربنده اصلا اعتماد ایتمه بن بزا کثرت واردور

ظاهراً ایکنجی درجه بر بلانده کندی کوستر مکه جالیشان انکتره اورتیه بو حکومت قاریقاتورخی حیقه ارمقله بک اساسلی منفعتلر تا بن ایتمکده در . فی الحقیقه اسکندر به ده منتشر (الامه) غزوه سنک ۱۳ باط ۱۹۲۲ تاریخلی باش مقاه منده ده نیلورکه :

« لونیجدرج حدومتنک عراقدن عسکری چکمه قالقیشمسی ویه ایدیه نشریاتده بولونمسی (اولاً) ماندا حقنده اساس مقدرات اتحادینک شیمدینک تا جلی ایچوندور . (ثانیاً) انکتره بک عراقده کی اردو مصارفی بودجه سندن نصرف ایتمی دیمک امر فیصل حکومتک بودجه سنه بر بونک تحمیل و اهالی اوزرنده کی بر کبری نزدیک ایتمک و نهایت بودجه آجغی احداث ایدرک انکلیز باقعه لرندن استقراضلر عقده نه مجبور ایتمک ایچوندور . (ثالثاً) بو استقراضلر عراقی اقتصاداً اسیر ایتمک ایچوندور . (رابعاً) انکتره عراقده بر حرب مصارفندن بر جوق مطلوبی اولدیی کی امور مانعه و سازه ایچون حرب مصرفندن آشاغی قلمسایه جق در جاده بویانی واردور . برده اشغال اردوسنکده صرفیاتی موجودور .

امور شرعیه و کالتک بیاننامه سی

شبه سزدر . بناءً علیه انسانک حرکات طبیعه سنک بر مکلفیت جنیه سی اولدیی کبی ، حرکات اختیاریه سنکده بر مکلفیت مخصوصه سی اولق ایجاب ایدر . « افحسبتم انم خلقنا کم عبثاً وانکم الینا لاترجعون » ، « ایحسب لانسان ان یتزک سدی . »

مادام که انسان ، عاقل ، مرید و مختار ، حر و متفکر اولهرق یا دیلشدر . او حالده قدرت بالقه صمدانییه بی اظهار ایدن بونجه خوارق حضورنده بر انسان ایچین متحسس اولماق ، بو قدرتنک صاحبی آریوب بولماق ناصل ممکن اوله بیایر ؟ بو قدرتنک حضور

کاشانده اثر تصادف و باعث هیچ بر شی بو قدره . فوما خلقنا السماء والارض وما بینهما لاعین ، نص ازلیسنک بزه تعلیم ایلدیکی بواساس مهم ، حقایق علمیه ایلده نابتدر . بونکله برابر ، اک اوفاق ذره دن ، اک بویوک کره به قدر هر شی وظیفه دنیلن بر قانون عمومی به منقاددر : « وان من شیء الا یبع بحمده ولکن لانفقهنون تسبیحهم . »

هر ذره سنده بر مقصد ، بر ضایه اولان ، وهیسی بر وظیفه ایله مکلف بولنان کائنات ایچنده انسان کی عمل و اراده ابله ممتاز بر مخلوقک مهمل بر اقبیه مایه جفی ، اولکده خلقنده بجه عالی مقصد و ضایله بر مدج اوله جفی